

## **SFS 2213 Undervisningspersonalet i kommunal og fylkeskommunal grunnskoleopplæring.**

### **Generelt**

Avtalen er hjemlet i HA del A § 4-3.

Som hovedregel gjelder HTA og aktuelle, sentrale særavtaler med de unntak og tillegg som framgår av denne avtalen.

Avtalen gjelder for perioden 1.8.2006 til 31.12.2009.

### **Avtale om arbeidstid for undervisningspersonalet**

Avtalen gjelder for undervisningsstillingene i grunnskolen, videregående opplæring og voksenopplæring.

Partene er enige om at eventuell uenighet i forbindelse med reforhandling av avtalen kan bringes inn i Hovedtariffoppgjøret pr 1.5. 2010.

### **Intensjoner**

Arbeidstidsavtalen skal bidra til størst mulig profesjonalitet i lærernes yrkesutøvelse slik at opplæringstilbudet til elevene blir best mulig. Avtalen skal legge til rette for varierte arbeidsformer og til at arbeidstiden kan nyttes best mulig i forhold til organiseringen av arbeidet på den enkelte skole. Avtalen skal sikre den enkelte lærer tilstrekkelig og rimelig tid til de oppgaver som følger direkte eller indirekte av undervisningsoppgavene.

I tillegg til selve undervisningen består lærernes arbeid i hovedsak av annen tid sammen med elevene, kollegialt samarbeid, individuelt arbeid, kompetanseutvikling og samarbeid med foresatte og instanser utenfor skolen.

Avtalen skal gjøre det mulig å vurdere forholdet mellom tid til undervisning og tid til andre oppgaver ut fra en vurdering av byrdefullhet knyttet til undervisningen.

Avtalen skal ikke medføre redusert ressursbruk i skolen.

### **Lokal fastsatt arbeidstidsavtale, innhold og prosedyrer**

#### **Lokal behandling**

Lokal avtale inngås mellom kommunen/fylkeskommunen og de berørte arbeidstakerorganisasjoner.

Lokale avtaler må være innenfor rammene av de fastsatte intensjoner.

Før arbeidet med den lokale avtalen starter, skal kommunen/fylkeskommunen og arbeidstakerorganisasjonene drøfte og søke å komme fram til omforente utviklingsmål for skolen i kommunen/fylkeskommunen, prosesser for å nå disse, og hvilke konkrete tiltak det er enighet om å iverksette for å stimulere til innsats for å nå målene.

Utviklingsmål for skolen skal fastlegges i kommunens/fylkeskommunens sentrale styringsdokumenter.

Kommunale /fylkeskommunale avtaler om arbeidstid inngås etter en prosess som skal involvere undervisningspersonalet ved den enkelte skole. Rektor og de tillitsvalgte drøfter hvilke avtalebestemmelser de ønsker å følge ved sin skole. Synspunkter nedfelles i referat, jfr. Hovedavtalen. Det skal framgå om disse synspunkt er omforente eller om det er uenighet på ett eller flere punkt

Hvis kommunen/fylkeskommunen eller arbeidstakerorganisasjonene ønsker å gi uttrykk for sine synspunkt på innholdet i en lokal arbeidstidsavtale i forkant av denne prosessen, skal det ha vært ført drøftinger på forhånd mellom kommunen/fylkeskommunen og de berørte organisasjoner. Referatet fra disse drøftingene skal gjøres kjent ved den enkelte skole.

En kommunal/ fylkeskommunal avtale om arbeidstid kan på bakgrunn av denne prosessen inneholde ulike elementer for de ulike skoler, være lik for hele kommunen/fylkeskommunen, være lik den sentrale avtalen for hele eller deler av avtalebestemmelsene, eller være bygget opp på helt selvstendig grunnlag. Men for alle alternativ skal avtalen fastsettes med bakgrunn i de felles utviklingsmål for skolen.

Kommer partene på lokalt nivå ikke fram til enighet om innholdet i en arbeidstidsavtale, skal uenigheten nedfelles i en protokoll. Partene må beskrive hva de er uenige om og begrunne sine standpunkter i forhold til de utviklingsmål som er fastsatt og andre lokale forhold som måtte være av betydning.

### **Sentral behandling.**

a)Avtaler som skal gjelde skoleåret 2007/2008 og 2008/2009

De sentrale parter behandler uenigheten og kan fastsette avtaleteksten med bindende virkning.

De sentrale partene behandler tvisten på grunnlag av uenighetsprotokollen, de utviklingsmål som er fastsatt lokalt og andre lokale forhold av betydning. Den lokale avtalen gjøres gjeldende på de områder hvor det er enighet. Dersom de sentrale partene ikke blir enige om gjenstående deler, kan en av partene kreve at den sentrale avtalen gjøres gjeldende på de områder det er uenighet. I denne prosessen kan de sentrale parter også bli enige om å sende tvisten tilbake til de lokale parter med råd om hvordan den kan behandles lokalt.

b)Avtaler som skal gjelde skoleåret 2009/2010

De sentrale parter gjennomfører bistandsforhandlinger ved lokal uenighet

Kommer partene ikke fram gjennom bistandsforhandlinger, fastsetter de sentrale parter endelig avtaletekst.

Oppnås ikke enighet om denne, behandles saken i sentral opprettet nemnd for dette formål. Nemnden skal se hen til at det endelige resultatet samlet sett ikke skal være dårligere enn den sentrale avtalen.

Den sentrale nemnd består av oppmann og en representant fra hver av de sentrale parter, samt en representant for hver av de lokale parter.

### **Lokal arbeidstidsavtale**

De lokale parter fastsetter selv hvilke bestemmelser de vil ta inn i en lokal avtale.

Dette kan blant annet være:

- Antall uker arbeidstiden skal fordeles på ut over 38 uker innenfor årsverket på 1687.5 timer
- Hvordan arbeidstiden skal plasseres innenfor denne tiden
- fordeling av tid til undervisning, annet arbeid med elever, kollegialt samarbeid, individuelt arbeid, kompetanseutvikling og samarbeid med foresatte og andre instanser utenfor skolen.
- Hvilke prinsipper som skal legges til grunn for fordeling av arbeidsoppgaver/-ansvar til den enkelte lærer.
- Tid til utførelse av funksjoner
- Seniorpolitiske tiltak og hvordan de skal praktiseres
- Eventuelle avvik fra sentralt fastsatte regler som utløser overtid.

### **Sentral avtale**

#### **1. Årsverket**

Lærernes samlede arbeidsoppgaver skal utføres innenfor et årsverk på 1687,5 timer (1650 timer for lærere som er 60 år og over). Av årsverket er 38 uker sammenfallende med elevenes skoleår. I tillegg avsettes 1 uke til kompetanseutvikling og planlegging m.m.

#### **2. Inndeling av årsverket**

Lærerne får avsatt tid til undervisning, annet arbeid med elever, kollegialt samarbeid, for- og etterarbeid, samarbeid med foresatte og instanser utenfor skolen, faglig-administrative oppgaver og andre planlagte aktiviteter med:

1300 timer på barnetrinnet  
1225 timer på ungdomstrinnet  
1150 timer i videregående opplæring

Dette er arbeidsplanfestet tid der tid utover 38 uke ligger inne med 37,5 timer pr uke og tid til undervisning slik den framkommer som årsrammer i vedlagte tabell. Lærerne spiser og legger nødvendig pausetid innenfor arbeidsplanfestet tid.

Resten av årsverket disponeres av læreren til for- og etterarbeid og faglig åjourføring.

### **3. Arbeidsplaner**

Prinsipper vedrørende innhold, utarbeiding og endring av arbeidsplaner drøftes på den enkelte skole.

Det skal være minimum to planperioder. Den enkelte lærers arbeidsbelastning søkes fordelt mest mulig jevnt over planperiodene.

Arbeidsgiver utarbeider arbeidsplan for den enkelte med grunnlag i tildelte arbeidsoppgaver. Dette gjøres etter samtale med arbeidstaker som kan la seg bistå av sin tillitsvalgte.

Den enkeltes arbeidsplan skal som et minimum angi planfestet arbeidstid, inkludert undervisningstid, den enkelte dag. Arbeidsplanens ytre rammer kan endres med minst to ukers varsel med mindre kortere frist er avtalt med tillitsvalgte som generell ordning, eller at dette er avtalt med den enkelte lærer.

Årsrammen for undervisning kan etter avtale mellom den enkelte lærer og rektor reduseres for at læreren skal kunne utføre andre arbeidsoppgaver i tilknytning til undervisningen.

Gis læreren arbeidsoppgaver som medfører reduksjon i årsrammen for undervisning, behandles dette i samsvar med bestemmelsene i punkt 5.

Arbeidsplanfestet tid fordeles med maksimalt 37,5 timer pr. uke og maksimalt 9 timer pr. dag innenfor de 39 ukene.

Fast overtid kan avtales for en kortere eller lengre periode ved at årsrammen for undervisningstid økes. Overtidsbetaling gis for det antall timer årsrammen for undervisning er økt med.

Pålagt arbeid ut over oppsatt arbeidsplan, eller arbeidsplaner som overstiger grensene for maksimal tilstedeværelse, utløser overtidsgodtgjøring.

### **4. Seniortiltak**

Lærere har rett til å få redusert årsrammen for undervisning med inntil 5,8 % og 12,5 % fra skoleårets begynnelse det kalenderåret de fyller hhv 55 og 60 år.

Årsrammereduksjonen innebærer en omfordeling av arbeidsoppgaver innenfor det ordinære årsverket. Den omfordelte tiden nyttes til pedagogisk arbeid og forutsettes å lette den enkelte lærers arbeidssituasjon.

## 5. Andre arbeidsoppgaver

Har lærere arbeidsoppgaver som medfører reduksjon i årsrammen for undervisning, behandles dette på følgende måte:

- a. Arbeidet utføres i arbeidsplanfestet tid om ikke annet avtales.
- b. Reduksjon for å utføre kontaktlærertjeneste, kontaktlærer for elevrådet og andre funksjoner der reduksjonen samlet utgjør 15 % av årsrammen for undervisning eller mindre, medfører ingen endring i arbeidsplanfestet tid.
- c. Der reduksjonen utgjør undervisning tilsvarende 40 % av årsrammen for undervisning eller mer, kan arbeidsplanfestet tid økes inntil 1462,5 timer.
- d. For arbeidsoppgaver der det gis reduksjon i årsrammen for undervisning som i størrelse ligger mellom b og c, fastsettes arbeidsplanfestet tid med bakgrunn i bestemmelsene i b og c.
- e. Tildeling av andre oppgaver i henhold til seniortiltakene, jf punkt 4, medfører ikke økning i arbeidsplanfestet tid.
- f. Der reduksjonen utgjør undervisning tilsvarende 70 % av årsrammen for undervisning eller mer, kan arbeidsåret økes inntil 40 uker.

## 6. Bestemmelser om tidsressurser

Det avsettes 76 årsrammetimer pr opprettet gruppe (maks 30 elever) på ungdomstrinnet. Ressursene forutsettes nyttet blant annet til sosialpedagogisk tjeneste/rådgivning, kontaktlærer elevråd og eventuelt lokalt opprettede funksjoner.

### a) Byrdefull arbeidssituasjon

Ressurs til lærere med en byrdefull arbeidssituasjon fastsettes til 2 årsrammetimer per elev ved den enkelte grunnskole og enhet i voksenopplæringen, og 2 årsrammetimer per elev ved den enkelte skole/enhet i videregående opplæring.

Fordeling av ressursen drøftes på den enkelte skole/enhet. Ved partsenighet på kommunalt/fylkeskommunalt nivå kan ressursen omfordes mellom skoler/skolene.

Tidsressursen skal brukes til å lette lærerens og/eller skolelederens arbeidssituasjon. Dette gjøres som hovedregel ved reduksjon av antall undervisningstimer. Den enkeltes arbeidsbyrde kan også ved partsenighet lettes ved å øke personaltettheten og derved tilpasse fordeling av arbeidsoppgaver.

### b) Kontaktlærertjeneste for elevene

Lærere i grunnskolen og i videregående opplæring som utfører kontaktlærertjeneste for elevene, får redusert årsrammen for undervisning med minimum 38 timer.

**c) Sosillærer/rådgiver i ordinær grunnskole**

På den enkelte skole avsettes det minimum 38 årsrammetimer pr. påbegynt 25 elever pluss 5 % av et årsverk til lærere som utfører sosialpedagogisk tjeneste/rådgivning på ungdomstrinnet.

**d) Sosillærer/rådgiver ved egne skoler for spesialundervisning og ved skoler ved sosiale og medisinske institusjoner**

Lærere som utfører sosialpedagogisk tjeneste/rådgivning for elever på ungdomstrinnet, får redusert årsrammen for undervisning med inntil 76 årsrammetimer pr. 6 elever.

**e) Rådgiver i videregående opplæring**

På den enkelte skole avsettes det minimum 38 årsrammetimer pr. påbegynt 25 elever pluss 5 % av et årsverk til lærere som utfører rådgivning.

**f) Voksenopplæring**

Der det er opprettet lokale funksjoner for kontaktlærer, sosillærer/rådgiver i voksenopplæringen, gis redusert undervisningstid etter reglene for det skoleslag det undervises i.

**g) Kontaktlærer for elevråd i grunnskolen**

Lærere som utfører kontaktlærertjeneste for elevrådet, skal ha redusert årsrammen for undervisning. Omfanget fastsettes lokalt.

**h) Prosedyre ved krav om nye eller endrete årsrammer i fag i videregående opplæring**

Forhandlinger om nye eller endrete årsrammer opptas etter krav fra en av partene. Til vanlig vil dette være i forbindelse med nye/endrede læreplaner i fagene. Bestemmelsen hjemler ikke adgang til å foreta andre endringer i avtalen.

## **Implementering**

Høsten 2006 nyttes til fellesskolering i nytt avtaleverk.

Den sentrale delen av avtalen gjøres gjeldende for skoleåret 2006/07.

Lokal avtale gjøres gjeldende fra 1/8 2007. De lokale parter kan iverksette lokal avtale før om det er enighet om det.

Lokal avtale gjelder for ett skoleår om gangen så sant ikke annet avtales.

## **Diverse bestemmelser**

### **1. Lønnsbestemmelser**

#### **1.1 Godtgjøring for funksjoner**

Undervisningspersonale som tillegges midlertidige funksjonsoppgaver, kan gis et kronetillegg pr år/måned så lenge de har slike oppgaver.

Slik godtgjøring kommer i tillegg til vedkommendes personlige lønnsfastsetting.

Godtgjøring for funksjonsoppgaver fastsettes i forhandlinger som kan delegeres til skolene når partene er enige.

Godtgjøring for kontaktlærertjeneste er minimum kr. 10 000 pr. år.  
Rådgiver-/sosiallærertjeneste godtgjøres med minimum kr. 12 000 pr. år.

Godtgjøring for lokalt oppretta funksjoner, herunder samlingsstyrer, fastsettes lokalt.

Godtgjøringen følger den enkelte arbeidstaker så lenge vedkommende har funksjonsoppgavene. Ved endring i funksjonsoppgavene eller skifte av innehaver, forhandles det om eventuelle endringer i godtgjøringen.

Ved uenighet om fastsetting/endring av funksjonsgodtgjøringen gjelder:

- Ved endring eller oppretting av nye funksjoner vedtas arbeidsgivers siste tilbud
- Ved skifte av innehaver (uten endringer) videreføres tidligere godtgjøring

Tilleggene er pensjonsgivende.

#### **1.2 Stillingsvern**

Det personell i videregående skole som var tilsatt i uoppsigelig stilling pr. 01.08.99 da Opplæringslova ble iverksatt, kan ikke sies opp, men har plikt til å gå over i annen stilling dersom en skole blir innskrenket, omorganisert eller nedlagt. Overføring skal så vidt mulig skje til stilling som krever de samme faglige kvalifikasjoner. Vedkommende beholder lønn og de øvrige økonomiske rettigheter som er opparbeidet på overføringstidspunktet, men følger for øvrig de vilkår som gjelder den nye stillingen.

#### **1.3 Utbetaling av lønn**

Når ikke annet er bestemt, utbetales lønn den 12. i måneden. Dette gjelder også faste lønnstillegg og variable lønnstillegg for foregående måned hvis det er praktisk mulig.

I særskilte tilfeller kan arbeidstakeren få inntil 2 måneders lønn utbetalt på forskudd. Det skal inngås skriftlig avtale med arbeidstakeren om tilbakebetalingen.

Arbeidstakere tilsatt for 1 måned eller mindre godtgjøres med timelønn.

Arbeidstakere tilsatt for mer enn 1 måned, godtgjøres med månedslønn.

Arbeidstakere i timelønnet stilling går over til månedslønn etter mer enn 1

måned sammenhengende tjeneste. Spredte timer i tillegg til delstilling godtgjøres med ordinær timelønn.

#### **1.4 Lønnstrekk**

Lønnstrekk for fravær foretas etter vanlige regler ut fra stillingsstørrelse og det antall dager fraværet gjelder. For kortere fravær trekkes ordinær timelønn innenfor den skoletid/fellestid som ligger i arbeidsplanen til den enkelte.

### **2. Skoleledelse**

#### **2.1 Årsverket**

Skoleledere har et netto årsverk på 1687,5 timer med arbeidstid på 37,5 timer pr uke i 45 uker. Ledere som har undervisningsplikt som del av stillingen sin, legger denne undervisningen inn i ordinær arbeidstid. Fordeling av ledelsesoppgaver og eventuelle undervisningsoppgaver drøftes på den enkelte skole.

#### **2.2 Ledelsesressurs**

Kommunen/fylkeskommunen fastsetter, etter drøfting, samlet ledelsesressurs ved den enkelte skole. I utgangspunktet videreføres ledelsesressursen skoleåret 2005/06 som et minimum. Ved nye skoler eller ved større endringer i elevtall/undervisningsomfang eller andre vesentlige driftsmessige forhold, fastsettes ledelsesressursen med utgangspunkt i sammenlignbare skoler.

I grunnlaget for drøftingene om å øke ledelsesressursen, bør det tas hensyn til lokal styringsstruktur og delegering, og videre det behovet for styrking av pedagogisk og administrativ ledelse som følger av et mer rammepreget avtaleverk og de nasjonale føringene som er lagt for endringer i grunnopplæringen.

#### **2.3 Lønnsinnplassering**

Skoleledere (rektor, assisterende rektor/inspektør) tilsatt etter 01.05.2006, skal sikres minimum den lønn de ville hatt etter gjeldende kriterielønnsystem pr. 30.04.2004, justert med generelle tillegg gitt i perioden 01.05.2004 til 01.05.2006.

\*\*\*\*\*



## Årsrammer i videregående opplæring

### Gammel struktur - fag fordelt på årsrammer

#### Årsramme 847

Kroppsøv.	AØA	GK
Kroppsøv.	AØA	VK I
Kroppsøv.	Yrkesfag	GK
Kroppsøv.	Yrkesfag	VK I
Kroppsøv.	MDD	GK
Kroppsøv.	MDD	VK I
Kroppsøv.	AØA	VK II
Kroppsøv.	Yrkesfag	VK II
Kroppsøv.	MDD	VK II
FPF/PF	Mek. Fag /KP	GK
FPF/PF	Mek. Fag /KP	VK I
FPF/PF	Mek. Fag /KP	VK II

FPF/PF	Hot./Nær	VK I
FPF/PF	Hot./Nær	VK II
FPF/PF	Byggfag/T.bygg	VK I
FPF/PF	Byggfag/T.bygg	VK II
FPF/PF	Trearb.fag/Form	VK I
FPF/PF	Trearb.fag/Form	VK II
FPF/PF	Naturbruk	VK I

#### Årsramme 810

FPF/PF	Helse/sos	GK
FPF/PF	Helse/sos	VK I
FPF/PF	Helse/sos	VK II
FPF/PF	Elektrofag	GK
2. fr.språk	Hotell/nær	VK I
FPF/PF	Naturbruk	VK II

#### Årsramme 778

FPF/PF	Elektrofag	VK I
FPF/PF	Elektrofag	VK II
FPF/PF	Salg/service	GK
FPF/PF	Med./komm	GK
FPF/PF	MDD	GK

#### Årsramme 739

Samf.fag*	Yrkesfag	VK I
Samf.fag*	Idrett	VK I
Samf.fag*	MDD	VK I
Samf.fag*	AØA	VK I
Naturfag*	AØA	GK
Naturfag*	Yrkesfag	GK
Naturfag*	Yrkes/På	VK II
Naturfag*	Idrett	GK
Naturfag*	MDD	GK
2. fr.språk	AØA	GK
2. fr.språk	Idrett	GK
2. fr.språk	MDD	GK
Historie	AØA	VK I
Geografi	AØA	VK I
Øk/info	AØA	GK
Naturfag	Naturbruk	GK
Historie	Yrkes/På	VK II
Historie	Idrett	VK II
Historie	MDD	VK II
Historie	AØA	VK II
FPF/PF	Idrett	GK
FPF/PF	Salg/service	VK I
FPF/PF	Salg/service	VK II
FPF/PF	Med./komm	VK I

#### Årsramme 856

FPF/PF	Hot./Nær	GK
FPF/PF	Byggfag/T.bygg	GK
FPF/PF	Trearb.fag/Form	GK
FPF/PF	Naturbruk	GK

#### Årsramme 759

Rel/etikk	Idrett	VK II
Rel/etikk	MDD	VK II
Rel/etikk	AØA	VK II

**Årsramme 700**

<b>Norsk*</b>	AØA	GK
<b>Norsk*</b>	Yrkesfag	GK
<b>Norsk*</b>	Yrkesfag	VK I
<b>Norsk*</b>	Idrett	GK
<b>Norsk*</b>	MDD	GK
<b>Engelsk*</b>	AØA	GK
<b>Engelsk*</b>	Yrkesfag	GK
<b>Engelsk*</b>	Yrkesfag	VK I
<b>Matematikk*</b>	AØA	GK
<b>Matematikk*</b>	Yrkesfag	GK
<b>Matematikk*</b>	Idrett	GK
<b>Matematikk*</b>	MDD	VK I
<b>Engelsk</b>	Idrett	GK
<b>Engelsk</b>	MDD	GK
<b>Ma/str/led</b>	AØA	VK I
<b>Rettslære</b>	AØA	VK I
<b>Samf.øk</b>	AØA	VK I
<b>Samf.øk</b>	AØA	VK II
<b>Info.tekn.</b>	AØA	VK I
<b>Info.tekn.</b>	AØA	VK II
<b>FPF/PF</b>	Idrett	VK I
<b>FPF/PF</b>	Idrett	VK II
<b>FPF/PF</b>	MDD	VK I
<b>FPF/PF</b>	MDD	VK II
<b>FPF/PF</b>	Med./komm	VK II

**Årsramme 661**

<b>Engelsk</b>	Yrkes/På	VK II
<b>Engelsk PF</b>	AØA	VK I
<b>Engelsk PF</b>	AØA	VK II
<b>2. fr.språk</b>	AØA	VK I
<b>2. fr.språk</b>	AØA	VK II
<b>2. fr.språk</b>	Idrett	VK I
<b>2. fr.språk</b>	MDD	VK I
<b>Bed.øk</b>	AØA	VK I
<b>Nær.øk</b>	AØA	VK I
<b>Nær.øk</b>	AØA	VK II
<b>Medie/info</b>	AØA	VK I
<b>Medie/info</b>	AØA	VK II
<b>Ma/str/led</b>	AØA	VK II
<b>Rettslære</b>	AØA	VK II
<b>Pol/samf</b>	AØA	VK I
<b>Pol/samf</b>	AØA	VK II
<b>Matematikk</b>	Yrkes/På	VK II
<b>Matte PF</b>	AØA	VK I
<b>Matte PF</b>	AØA	VK II
<b>Geofag 1/2</b>	AØA	VK I
<b>Geofag 1/2</b>	AØA	VK II
<b>Fysikk PF</b>	AØA	VK I
<b>Fysikk PF</b>	AØA	VK II
<b>Kjemi PF</b>	AØA	VK I
<b>Kjemi PF</b>	AØA	VK II
<b>Bio PF</b>	AØA	VK I
<b>Bio PF</b>	AØA	VK II

**Årsramme 622**

<b>Norsk</b>	AØA	VK I
<b>Norsk</b>	AØA	VK II
<b>Nordsamisk</b>	AØA	VK I
<b>Nordsamisk</b>	AØA	VK II
<b>Samisk 2. spr</b>	AØA	VK I
<b>Samisk 2. spr</b>	AØA	VK II
<b>Norsk*</b>	Yrkes/På	VK II
<b>Norsk*</b>	Idrett	VK I
<b>Norsk*</b>	Idrett	VK II
<b>Norsk*</b>	MDD	VK I
<b>Norsk*</b>	MDD	VK II

\* Når det faktiske antall elever i klassen er 1-15, økes årsrammen med 70 timer.

## Ny struktur - fag fordelt på årsrammer

Årsramme 847		
Fag	Ut.program	Trinn
Kroppsøv.	Stud.spes	Vg1
Kroppsøv.	Stud.spes	Vg2
Kroppsøv.	Stud.spes	Vg3
Kroppsøv.	Yrkesfag	Vg1
Kroppsøv.	Yrkesfag	Vg2
FPF/PF	Naturbruk	Vg2
FPF/PF	Rest. Og mat	Vg2
FPF/PF	Rest. Og mat	Vg3
FPF/PF	Bygg og anl.	Vg2
FPF/PF	Bygg og anl.	Vg3
FPF/PF	Design og hå	Vg2
FPF/PF	Design og hå	Vg3
FPF/PF	Tekn/ind.prod	Vg1
FPF/PF	Tekn/ind.prod	Vg2
FPF/PF	Tekn/ind.prod	Vg3

Årsramme 810		
Fag	Ut.program	Trinn
FPF/PF	Helse/sos	Vg1
FPF/PF	Helse/sos	Vg2
FPF/PF	Helse/sos	Vg3
FPF/PF	Elektrofag	Vg1
FPF/PF	Naturbruk	Vg3

Årsramme 778		
Fag	Ut.program	Trinn
FPF/PF	Elektrofag	Vg2
FPF/PF	Elektrofag	Vg3
FPF/PF	Serv/samf	Vg1
FPF/PF	Med./komm	Vg1
FPF/PF	MDD	Vg1

Årsramme 739		
Fag	Ut.program	Trinn
Samf.fag*	Yrkesfag	Vg2
Samf.fag*	Idrett	Vg2
Samf.fag*	MDD	Vg2
Samf.fag*	Stud.spes	Vg2
Naturfag*	Stud.spes	Vg1
Naturfag*	Yrkesfag	Vg1
Naturfag*	Yrkes/På	Vg3
Naturfag*	Idrett	Vg1
Naturfag*	MDD	Vg1
2. fr.språk	Stud.spes	Vg1
2. fr.språk	Idrett	Vg1
2. fr.språk	MDD	Vg1
Historie	Idrett	Vg2
Historie	MDD	Vg2
Historie	Stud.spes	Vg2
Geografi	Idrett	Vg2
Geografi	MDD	Vg2
Geografi	Stud.spes	Vg2
Historie	Yrkes/På	Vg3
Historie	Idrett	Vg3
Historie	MDD	Vg3
Historie	Stud.spes	Vg3
FPF/PF	Formgiv	Vg1
FPF/PF	Idrett	Vg1
FPF/PF	Serv/samf	Vg2
FPF/PF	Serv/samf	Vg3

Årsramme 856		
FPF/PF	Rest. Og mat	Vg1
FPF/PF	Bygg og anl.	Vg1
FPF/PF	Design og hå	Vg1
FPF/PF	Naturbruk	Vg1

Årsramme 759		
Rel/etikk	Idrett	Vg3
Rel/etikk	MDD	Vg3
Rel/etikk	Stud.spes	Vg3

Årsramme 700		
Fag	Ut.program	Trinn
Norsk*	Stud.spes	Vg1
Norsk*	Yrkesfag	Vg1
Norsk*	Yrkesfag	Vg2
Norsk*	Idrett	Vg1
Norsk*	MDD	Vg1
Engelsk*	Stud.spes	Vg1
Engelsk*	Yrkesfag	Vg1
Engelsk*	Yrkesfag	Vg2
Matematikk*	Stud.spes	Vg1
Matematikk*	Yrkesfag	Vg1
Matematikk*	Idrett	Vg1
Matematikk*	MDD	Vg1
Engelsk	Idrett	Vg1
Engelsk	MDD	Vg1
Ant.spr. og ku.	Stud.spes	Vg2
Kultur/komm	Stud.spes	Vg2
Kultur/komm	Stud.spes	Vg3
Info.tekn. Samf.	Stud.spes	Vg2
Info.tekn. Samf.	Stud.spes	Vg3
Ma/str/led	Stud.spes	Vg2
Rettslære	Stud.spes	Vg2
Samf.øk	Stud.spes	Vg2
Samf.øk	Stud.spes	Vg3
Info.tekn.	Stud.spes	Vg2
Info.tekn.	Stud.spes	Vg3
FPF/PF	Idrett	Vg2
FPF/PF	Idrett	Vg3
FPF/PF	MDD	Vg2
FPF/PF	MDD	Vg3
FPF/PF	Formgiv	Vg2
FPF/PF	Formgiv	Vg3
FPF/PF	Med./komm	Vg3

Årsramme 661		
Fag	Ut.program	Trinn
Engelsk PF	Stud.spes	Vg2
Engelsk PF	Stud.spes	Vg3
2. fr.språk	Stud.spes	Vg2
2. fr.språk	Yrkes/På	Vg3
2. fr.språk	Idrett	Vg2
2. fr.språk	MDD	Vg2
Latin/Gresk	Stud.spes	Vg2
Latin/Gresk	Stud.spes	Vg3
Hist/filosofi	Stud.spes	Vg2
Hist/filosofi	Stud.spes	Vg3
Nær.øk	Stud.spes	Vg2
Nær.øk	Stud.spes	Vg3
Medie/info	Stud.spes	Vg2
Medie/info	Stud.spes	Vg3
Ma/str/led	Stud.spes	Vg3
Rettslære	Stud.spes	Vg3
Pol/samf	Stud.spes	Vg2
Pol/samf	Stud.spes	Vg3
Matematikk	Stud.spes	Vg2
Matematikk	Yrkes/På	Vg3
Matematikk	Idrett	Vg2
Matematikk*	MDD	Vg2
Matte PF	Stud.spes	Vg2
Matte PF	Stud.spes	Vg3
Geofag 1/2	Stud.spes	Vg2
Geofag 1/2	Stud.spes	Vg3
Fysikk PF	Stud.spes	Vg2
Fysikk PF	Stud.spes	Vg3
Kjemi PF	Stud.spes	Vg2
Kjemi PF	Stud.spes	Vg3
Bio PF	Stud.spes	Vg2
Bio PF	Stud.spes	Vg3
Tekno/forsk	Stud.spes	Vg2
Tekno/forsk	Stud.spes	Vg3

Årsramme 622		
Fag	Ut.program	Trinn
Norsk	Stud.spes	Vg2
Norsk	Stud.spes	Vg3
Nordsamisk	Stud.spes	Vg2
Nordsamisk	Stud.spes	Vg3
Samisk 2. spr	Stud.spes	Vg2
Samisk 2. spr	Stud.spes	Vg3
Norsk	Yrkesf/På	Vg3
Norsk	Idrett	Vg2
Norsk	Idrett	Vg3
Norsk	MDD	Vg2
Norsk	MDD	Vg3

\* Når det faktiske antall elever i klassen er 1-15, økes årsrammen med 70 timer.

## Årsrammer grunnskolen

Trinn	Årsramme
<b>Barnetrinnet</b>	<b>988</b>
	alle fag
<b>ungdomstrinnet</b>	<b>808</b>
	Norsk
	samisk som førstespråk
	tegnspråk som førstespråk
	norsk fordypning
	tegnspråk fordypning
	<b>847</b>
	Engelsk og heimkunnskap
	<b>885</b>
	Øvrige fag
	<b>948</b>
	kunst og håndverk
	kroppsøving

**Undervisning av elever fra ulike utdanningsprogram/programfag og/eller opplæringsnivåer**

Dersom en lærer skal ha undervisning i forskjellige utdanningsprogram/-programfag og/eller opplæringsnivåer med ulike årsrammer for undervisning, skal laveste årsramme brukes.

**Valgfrie programfag**

Årsrammen for undervisning i valgfrie programmer er den samme som for tilsvarende felles programfag på trinnet i utdanningsløpet.

**Prosjekt til fordypning**

Årsrammen for undervisning for prosjekt til fordypning er den samme som for felles programfag på gjeldende utdanningsprogram. Ved undervisning av en gruppe elever i prosjekt der målene i læreplanen er hentet fra flere utdanningsnivåer og/eller utdanningsprogram, gjelder laveste årsramme for undervisning.

**Undervisning av elever fra ulike linjer, studieretninger eller klassetrinn i samme undervisningstime**

Dersom en lærer i samme undervisningstime underviser elever fra forskjellige linjer/studieretninger eller klassetrinn i fag som gir grunnlag for ulik årsramme for undervisning, skal laveste årsramme brukes.